

عنوان مقاله:

مشارکت نهادهای قدرت و جوامع محلی در مدیریت یکپارچه شهرهای دریاپایه

محل انتشار:

فصلنامه منظر، دوره 16، شماره 67 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

حمیده ابرقویی فرد - دکتری معماری منظر، دانشکده معماری، دانشکدهان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

منظر از روابط مستمر بین جوامع و محیط طبیعی آن ها شکل می گیرد و به عنوان یک پدیده فرهنگی-طبیعی و دارایی مشترک جوامع، از شایستگی بسیاری برخوردار است. در این رویکرد منظر محصول مبارزه میان گروه هایی با منافع و اهداف متفاوت از جمله جوامع و نهادهای مدیریتی است. این مسئله به شکل ویژه در منظر شهرهای دریاپایه نمودی بارز دارد. قرارگیری مناطق باارزش اجتماعی و طبیعی چون تنگه چاه کوه و جنگل های حرا، در فهرست میراث جهانی یونسکو اگرچه فرصتی ارزشمند در جهت حفاظت سازنده است اما ممکن است با آسیب هایی چون مداخله بیشینه در منظر یا راهسازی آن همراه باشد. به گونه ای که این مناظر در نتیجه نادیده انگاشتن زمینه اجتماعی و مکان ویژه بودن هر مورد به شکل گیری فضایی غیرمولد و ناهمگام با تعامل پیوسته در حال دگرگونی انسان و محیط تبدیل شوند. مطرح بودن شهربندرهایی چون قشم و بندر خمیر به عنوان مقاصد گردشگری مبتنی بر منابع طبیعی، توجه به منابع طبیعی چون دریا را به عنوان یک میراث و دارایی مشترک میان دو عاملیت جوامع محلی و نهادهای قدرت ضروری می سازد و تبیین راهکارهایی برای برقراری موازنه در شیوه و میزان مداخله و بهره برداری از دریا و سایر بسترهای طبیعی مرتبط با آن را مورد توجه قرار می دهد. بررسی ارزش ذاتی سایت های شناخته شده به عنوان میراث مشترک بشری با نمایش پویایی زمانی-مکانی حاصل از فرایندهای طبیعی و تنوع زیستی-فرهنگی حاصل از همزیستی انسان و طبیعت و نیاز به پرکردن شکاف بین رشته های علوم اجتماعی و جغرافیایی از ضرورت های پژوهش حاضر هستند. هدف از این نوشتار واکاوی و تحلیل شیوه مدیریت مناظر با ارزش فرهنگی و طبیعی به مثابه دارایی مشترک بشری است به گونه ای که با به کارگیری ظرفیت های جوامع محلی، ابعاد مختلف مفهوم «میراث طبیعی-فرهنگی» مشخص شده و راهبردهایی برای مدیریت پایدارتر شهرهای دریاپایه فراهم شود. روش تحقیق در پژوهش حاضر از نوع کیفی و مطالعه موردی بوده و با رویکرد تحلیلی به تبیین مدل مفهومی منظر به مثابه دارایی مشترک می پردازد. جمع آوری اطلاعات در مرحله تبیین مبانی نظری از نوع کتابخانه ای و در مرحله مطالعه موردی به شیوه میدانی و مطالعه اسنادی بوده است. عدم یکپارچگی کامل جوامع محلی و نهادهای مدیریتی در مورد های مورد مطالعه به هدررفت ظرفیت های گردشگری و ایجاد فضایی غیرمولد منجر شده است. این در حالی است که رویکرد میان رشته ای منظر با تمرکز بر نقاط توافق و مشترک، زمینه نوظهور و راهنمایی را برای ایجاد پل بر شکاف طبیعت-فرهنگ از طریق به کارگیری قابلیت های فرهنگی و اجتماعی جوامع محلی نشان می دهد زیرا ارزش های مختلف منظر به عنوان منبع مشترک، به طور جدایی ناپذیری با جوامع و افرادی که آنها را می سازند در ارتباط است. نگرش به منظر شهرهای دریاپایه به عنوان موجودیتی زنده و در معرض تخصیص و استفاده مجدد از سوی کنشگران، با بر سه اصل تعادل، انعطاف پذیری و پویایی و میانه روی، مدیریت کارآمد و پایدارتر آنها را به همراه دارد.

کلمات کلیدی:

میراث طبیعی-فرهنگی، تنگه چاه کوه، جنگل های حرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2008505>

